

sententiæ illi, quæ est apud Prophetam, non adversentur : Anima, quæ peccaverit, ipsa morietur,¹ sancti Gregorii auctoritas, cum reliquis omnibus antiquis Patribus consentiens, aperte ostendit; inquit enim : Quisquis pravi parentis iniquitatem imitatur, etiam ex ejus delicto constringitur; quisquis autem parentis iniquitatem non imitatur, nequaquam delicto illius gravatur; unde fit, ut iniquus filius iniqui patris non solum sua, quæ addidit, sed etiam patris peccata persolvat : cum vitiis patris, quibus iratum Dominum non ignorat, etiam suam adhuc malitiam adjungere non formidat; et justum est, ut qui sub districto judice vias parentis iniqui non timet imitari, cogatur in vita præsentis etiam culpas parentis iniqui persolvere.² Commemorabit deinde Parochus, quantum Dei justitiam superet ejusdem bonitas, ac misericordia; irascitur tertiæ, quartæque generationi Deus, misericordiam vero in millia impertit.

22. In eo autem quod dictum est : Eorum, qui oderunt me, peccati magnitudo ostenditur. Quid enim flagitiosius, ac detestabilius, quam summam ipsam bonitatem, summam veritatem odisse? Hoc vero ad omnes peccatores idcirco pertinet, quod, quemadmodum qui habet mandata Dei, et servat ea, Deum diligit :³ ita qui legem Domini contemnit, et mandata ejus non servat, Deum odisse merito dicendus est.

Quod vero extremum est, Et iis, qui diligunt me, servandæ legis modum, ac rationem docet; necesse est enim eos, qui legem Dei servant, eadem charitate, atque amore, quo in Deum sunt, ad ejus obedientiam adduci : quæ deinceps in singulis præceptis commemorabuntur.

¹ Ez. XVIII. 4. — ² Mor. XV. 51. — ³ Joan. XIV. 21

Secundum decalogi præceptum.

Non assumes nomen Domini Dei tui in vanum.

Quamquam primo divinæ legis præcepto, quo Deum pie, sancteque colere jubemur, hoc, quod secundo loco sequitur, necessario continetur; (nam qui sibi honorem tribui vult, idem postulat, ut summo verborum honore prosequamur, prohibetque contraria; quod et illa Domini apud Malachiam verba aperte indicant : Filius honorat patrem, et servus dominum suum : si ergo pater ego sum, ubi est honor meus?) Deus tamen pro rei magnitudine, hanc de suo ipsius divino, et sanctitatis plenissimo nomine honorando, legem separatim ferre, idque nobis disertis, et perspicuis verbis præscribere voluit; quod sane Parocho ipsi argumento in primis esse debet, nequaquam satis fore, si de hac re generatim loquatur; sed ejusmodi locum hunc esse, in quo ipse diutius commorari, et quæcumque ad hanc tractationem pertinent, distincte, dilucide, accurateque apud fideles explicare, necesse sit. Neque vero nimia hæc diligentia censenda est, cum non desint, qui adeo errorum tenebris obcæcati sint, ut, quem angeli glorificant, ei maledicere non vereantur; neque enim lege semel lata deterrentur, quo minus Dei majestatem quotidie imminuere, immo singulis pene horis, ac momentis, impudentissime audeant. Quis enim non videat, omnia jurejurando affirmari? omnia imprecationibus, et execrationibus referta esse? usque adeo ut nemo fere vel vendat aliquid, vel emat, vel negotium aliquod gerat, qui non jurisjurandi religionem interponat, Deique sanctissimum nomen millies, vel in re levissima, et inani, temere non usurpet? quo major Parocho cura et diligentia adhibenda est, ut sæpe fideles admoneat, quam grave hoc scelus sit, et detestabile.

JAM vero in hujus præcepti explicatione id primum constet, cum eo, quod lex fieri prohibet, earum etiam rerum præceptionem conjunctam esse, quas præstare homines debent : utrumque autem separatim docendum est. Primum

I.
Hoc præceptum a primodistinctum,

diligentissime explicandum.

2.
Ejus duplex pars: affirmativa et negativa.

¹ Mal. I. 6.

quidem, ut ea, quæ tradenda sunt, facilius exponantur, quid jubeat lex, mox etiam quid vetet; nam quæ imperat, illa sunt : nomen Dei esse honorandum, ac per illud sancte jurandum; hæc rursus, quæ prohibet : nemo divinum nomen contemnat, nemo illud in vanum assumat, neve per ipsum aut falso, aut frustra, aut temere juret.

3. *Honorare jubemur non ipsum nomen litteraliter sumptum, sed divinam majestatem nomine designatam.* IN ea itaque parte, qua jubemur divino nomini honorem tribuere, Parochus fidelibus præcipiat, Dei nomen, ipsius inquam litteras, et syllabas, aut omnino per se nudum verbum tantummodo attendendum non esse : sed in eam cogitationem veniendum, quid valeat illa vox, quæ omnipotentem, ac sempiternam majestatem unius, et trini numinis significat. Ex his autem facile colligitur, inanem esse nonnullorum Judæorum superstitionem, qui, quod scriberent Dei nomen, pronuntiare non auderent, quasi in quatuor illis litteris, non in re divina vis esset. Sed quamvis singulari numero prolatum sit : Non assumes nomen Dei, id non de uno aliquo nomine, sed de omnibus, quæ Deo tribui solent, intelligendum est; multa enim Deo imposita sunt nomina, ut Domini, Omnipotentis, Domini exercituum, Regis regum, Fortis, et alia id genus, quæ in scripturis leguntur, quæ parem, eandemque venerationem habent omnia.

4. *Dei nomen honoratur :* Deinde docendum est, quomodo divino nomini debitus honor adhibeatur : neque enim Christiano populo, cujus ore Dei laudes assidue celebrandæ sunt, rem utilissimam, et pernecessariam ad salutem ignorare fas est. Quamvis autem multiplex sit ratio laudandi divini nominis, tamen in iis, de quibus deinceps hic dicetur, vis, et pondus omnium videtur esse.

confessione. Primum igitur laudatur Deus, cum in omnium conspectu Deum, ac dominum nostrum fidenter confitemur, Christumque salutis nostræ auctorem quemadmodum agnoscimus, ita etiam prædicamus.

verbi meditatione, Itemque cum verbo Dei, quo voluntas ejus enuntiatur, sancte, et diligenter operam damus; in ejus meditatione assidue versamur; studiose illud addiscimus, aut legendo, aut audiendo, perinde ut cujusque personæ et muneri aptum, et consentaneum es

Deinde divinum nomen veneramur, et colimus, cum officii, *laude,* et religionis causa divinas laudes celebramus, ac de omnibus rebus tum prosperis, tum adversis illi singulares gratias agimus; inquit enim Propheta : Benedic, anima mea, Domino, et noli oblivisci omnes retributiones ejus.¹ Extantque plurimi David psalmi, quibus egregia quadam erga Deum pietate illius divinas laudes suavissime decantat. Extat admirabile illud patientiæ exemplum Job; qui, cum in maximas illas, horribilesque calamitates incidisset, Deum tamen excelso, et invicto animo laudare numquam intermisit. Nos itaque cum animi, corporisque doloribus cruciamur, cum miseriis, et ærumnis torquemur, statim ad Deum laudandum omne studium, et animi nostri vires convertamus, illud Job dicentes : Sit nomen Domini benedictum.²

Neque vero minus Dei nomen honoratur, si fidenter opem *oratione,* ejus imploramus, quo scilicet aut nos ab illis liberet, aut ad eadem fortiter perferenda constantiam, et robur largiatur; hoc enim fieri vult Dominus : Invoca, inquit, me in die tribulationis : eruam te, et honorificabis me.³ Cujus implorationis cum multis aliis in locis, tum præcipue in psalmis, 16. 43. et 118. illustria reperiuntur exempla.

jurejurando. Præterea, Dei nomen honore prosequimur, cum fidei faciendæ causa testamur Deum : qui modus a superioribus valde differt. Nam quæ supra enumeravimus, ita suapte natura bona sunt, atque expetenda, ut nihil beatius, nihil homini optabilius possit esse, quam si in illis sedulo exequendis se ipsum dies, noctesque exerceat : Benedicam, inquit David, Dominum in omni tempore : semper laus ejus in ore meo.⁴ At, jusjurandum, licet bonum sit, ejus tamen frequens usus minime est laudabilis. Hujus autem discriminis ratio in eo posita est, quod jusjurandum ea tantum de causa institutum est, ut esset tanquam remedium quoddam humanæ imbecillitatis, et ad probandum, quod dicimus, necessarium instrumentum. Ut enim corpori medicamenta adhibere non expedit, nisi necesse sit; eorundem vero frequentatio perniciose omnino est : ita etiam, nisi cum gravis et justa causa subest, jurejurando uti non est salutare : quod si sæpius adhibeatur, tantum abest, ut prosit, ut

¹ Psal. CII. 2. — ² Job. I. 21. — ³ Psal. XLIX. 15. — ⁴ Psal. XXXIII. 2.

magnum detrimentum afferat. Quamobrem præclare docet sanctus Chrysostomus, non nascente, sed jam adulto mundo, cum mala longe lateque propagata universum terrarum orbem occupassent, nihilque suo loco, et ordine consisteret, sed perturbata et permixta omnia, sursum, deorsum, magna rerum confusione ferrentur, et quod malorum omnium gravissimum est, mortales omnes in fœdam idolorum servitute se ipsos abjecissent; tum denique longo sane intervallo jusjurandum in hominum consuetudinem irrepsisse; nam cum in tanta hominum perfidia, et iniquitate nemo facile ad credendum adduceretur, Deum testem invocabant.

5.
Jurare est Deum testem adhibere.

VERUM cum in hac præcepti parte præcipua sit illa ratio docendi fideles, quomodo jusjurandum pie, sancteque adhibere debeant: primum dicendum est, jurare nihil aliud esse, nisi Deum testari, quacumque id verborum forma, et conceptione fiat; nam et, Testis est mihi Deus, et, Per Deum, idem sunt. Est etiam illud jusjurandum, cum ad faciendam fidem per res creatas juramus, ut, per sacra Dei Evangelia, per Crucem, per sanctorum reliquias, et nomen, et cetera id genus; neque enim hæc ipsa per se jurejurando auctoritatem, aut robur aliquod afferunt, sed Deus ipse hoc præstat, cujus divinæ majestatis splendor illis in rebus elucescit; ex quo sequitur, ut per evangelium jurantes, per Deum ipsum jurent, cujus veritas evangelio continetur, et declaratur; similiter et per sanctos, qui templa Dei sunt, quique evangelicæ veritati crediderunt, eamque omni observantia contulerunt, et per gentes, et nationes latissime disseminarunt. Eadem ratio est illius jurisjurandi, quod per execrationem profertur; quale est illud sancti Pauli: Ego testem Deum invoco in animam meam;¹ etenim hoc pacto aliquis Dei iudicio tanquam mendacii ultori subjicitur. Neque propterea negamus nonnullas ex hisce formulis ita accipi posse, quasi jurisjurandi vim non habeant: sed tamen utile est, quæ de jurejurando dicta sunt, in his etiam servare, atque ad eandem prorsus normam, et regulam dirigere.

Duplex juramentum:

Duo autem sunt jurandi genera: primum quidem, quod assertorium appellatur, nimirum cum aliquid de re præsentis,

¹ In Act. hom. XIX, n. 5. — ² 2. Cor. I. 23.

aut præterita religiose affirmamus, ut Apostolus in epistola ad Galatas: Ecce coram Deo, quia non mentior.¹ Alterum vero promissorium dicitur, ad quod etiam comminationes referuntur, futurum tempus spectans, cum aliquid ita fore pro certo pollicemur, et confirmamus: cujusmodi est illud Davidis, qui Bersabeæ conjugii jurans per dominum Deum suum, promisit Salomonem, ejus filium, regni hæredem fore, atque in ipsius locum successurum.²

assertorium et promissorium.

Verum enimvero licet ad jusjurandum satis sit, Deum testem adhibere; tamen, ut rectum, sanctumque sit, multo plura requiruntur, quæ sunt diligenter explicanda; ea vero breviter, teste D. Hieronymo, Hieremias enumerat, dum inquit: Jurabis, Vivit Dominus, in veritate, et in iudicio, et in justitia.³ Quibus sane verbis illa breviter summamque complexus est, quibus omnis jurisjurandi perfectio continetur, veritatem, inquam, iudicium, et justitiam.

6.
Ad legitimum juramentum tria requiruntur:

Primum itaque in jurejurando locum veritas habet, nimirum, ut quod asseritur, et ipsum verum sit, et, qui jurat, id ita esse arbitretur, non quidem temere, aut levi coniectura adductus, sed certissimis argumentis. Alterum vero jurisjurandi genus, quo aliquid promittimus, eodem plane modo veritatem requirit; nam qui aliquid pollicetur, ita animatus esse debet, ut, cum tempus advenerit, id re ipsa præstet, et promissum exsolvat; neque enim vir probus id unquam se facturum recipiet, quod sanctissimis Dei præceptis, et voluntati adversari putet, sed, quidquid promittere, et jurare licuerit, id semel promissum nunquam mutabit; nisi fortasse, commutata rerum conditione, tale esse inceperit, ut jam, si fidem servare, et promissis stare velit, Dei odium et offensionem subiret. Veritatem autem in jurejurando necessariam esse, David quoque indicat illis verbis: Qui jurat proximo suo, et non decipit.⁴

veritas

Sequitur secundo loco iudicium: neque enim jusjurandum iudicium, temere, et inconsiderate, sed consulto, et cogitato adhiberi debet. Itaque juraturus, primum quidem consideret, utrum necessitate cogatur, nec ne; remque totam accurate expendat, an ejusmodi sit, ut jurejurando indigere videatur. Tempus præterea spectet, locum attendat, aliaque permulta,

¹ Gal. I. 20. — ² 3. Reg. I. 29. — ³ Jer. IV, 2; cfr. S. Hier. in h. l. — ⁴ Psal. XIV, 4.
CAT. TRID. — 20

quæ rebus adjuncta sunt, circumspiciat; non odio, non amore, aut animi perturbatione aliqua impellatur, sed ipsius rei vi, et necessitate. Etenim nisi hæc consideratio, et diligens animadversio antecesserit, sane jusjurandum præceps, et temerarium erit: cujusmodi est illorum irreligiosa affirmatio, qui in re levissima, et inani, nulla ratione, aut consilio, sed prava quadam consuetudine jurant; id vero passim quotidie a venditoribus, et emptoribus fieri videmus; nam illi, ut quam plurimo vendant: hi rursus, ut quam minimo emant, res venales vel laudare vel vituperare jurejurando non dubitant. Cum itaque iudicio, et prudentia opus sit; pueri vero ita acute perspicere, ac distinguere nondum per ætatem possint: idcirco constitutum est a S. Cornelio Pont. ne a pueris ante pubertatem, hoc est, ante XIV. annum, jusjurandum exigatur.

justitia.

Reliqua est justitia, quæ maxime in promissis requiritur, quare si quis injustum aliquid, et inhonestum promittit, et jurando peccat, et promissis faciendis scelus scelere cumulat; extat hujus rei in evangelio exemplum Herodis regis, qui temerario jurejurando obstrictus, puellæ saltatrici caput Joannis Baptistæ, tanquam saltationis præmium, dedit: tale etiam fuit Judæorum jusjurandum, qui se ipsos, ut est in Actis Apostolorum, ea conditione devoverunt, nihil gustaturos, donec Paulum occidissent.³

7.

*Honestas
juramenti
probat
tur*

His ita explicatis, nulla plane dubitatio relinquitur, quin illi tuto jurare liceat, qui hæc omnia servaverit, quique hisce conditionibus, tanquam præsidiis quibusdam, jusjurandum munierit; sed et multis argumentis id probare facile est; nam lex Domini, quæ immaculata est, et sancta,⁴ hoc præcepit: Dominum, inquit, Deum tuum timebis, et illi soli servies, ac per nomen illius jurabis;⁵ et a Davide scriptum est: Laudabuntur omnes, qui jurant in eo;⁶ præterea sacræ litteræ indicant, ipsa Ecclesiæ lumina, sanctissimos Apostolos, jurejurando nonnumquam usos esse: idque ex Apostoli epistolis apparet; adde, quod et Angeli ipsi interdum jurant; nam a sancto Joanne evangelista in Apocalypsi scriptum est Angelum jurasse per viventem in sæcula;⁷ quin etiam et

¹ Ap. Grat. p. II. c. 22, q. 5, c. 16. — ² Marc. VI. 23. — ³ Act. XXIII. 12. — ⁴ Psalm. XVIII. 8. — ⁵ Deut. VI. 10, 13. — ⁶ Psalm. LXII. 12. — ⁷ Apoc. X. 3.

Deus ipse jurat, angelorum dominus;¹ et in veteri testamento multis in locis Deus promissiones suas jurejurando confirmat, ut Abrahæ,² et Davidi, qui illud de Dei jurejurando prodidit: Juravit, inquit, Dominus, et non poenitebit eum: Tu es sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech.³ Neque vero obscura est ratio ad explicandum, cur jusjurandum laudabile sit, si quis attentius totam rem consideret, et ipsius ortum, finemque intueatur. Etenim jusjurandum a fide originem ducit, qua homines credunt Deum totius veritatis esse auctorem, qui nec decipi unquam possit, nec alios decipere: cujus oculis nuda sunt omnia, et aperta,⁴ qui denique universis rebus humanis admirabili providentia consulit, mundumque administrat. Hac igitur fide homines imbuti, Deum veritatis testem adhibent, cui fidem non habere, impium, ac nefarium erit. Quod vero ad finem attinet, eo tendit jusjurandum, atque id omnino spectat, ut hominis justitiam, et innocentiam probet, finemque litibus, et controversiis imponat; quod etiam Apostolus in epistola ad Hebræos docet.⁵

et ratione:

Neque huic sententiæ verba illa Salvatoris nostri apud sanctum Matthæum repugnant: Audistis, quia dictum est antiquis: Non perjurabis: reddes autem Domino juramenta tua. Ego autem dico vobis, non jurare omnino, neque per cælum, quia thronus Dei est: neque per terram, quia scabellum pedum ejus: neque per Hierosolymam, quia civitas est magni regis: neque per caput tuum juraveris: quia non potes unum capillum album facere, aut nigrum. Sit autem sermo vester, Est, est: Non, non: quod autem his abundantius est, a malo est.⁶

8.

*nec ob-
stant ver-
ba Christi
Domini.*

His enim verbis jusjurandum generatim, universeque damnari, non est dicendum, cum jam supra viderimus Dominum ipsum, Apostolosque frequenter jurasse; sed perversum Judæorum iudicium redarguere Dominus voluit, quo sibi in animum induxerant, nihil in jurejurando cavendum esse, præter mendacium; itaque de rebus levissimis, et nullius momenti, et ipsi jurabant sæpissime, et ab aliis jusjurandum exigebant. Hunc morem Salvator reprehendit, atque improbat, docetque omnino a jurejurando abstinere.

¹ Psalm. XCIV. 11; Heb. III. 11, IV. 3, VI. 17. — ² Gen. XXII. 16.; Ex. XXXIII. 1. — ³ Psalm. CIX. 4. — ⁴ Heb. IV. 13. — ⁵ Heb. VI. 16. — ⁶ Matt. V. 33.

dum esse, nisi id flagitet necessitas; nam propter humanam imbecillitatem jusjurandum institutum est, et revera a malo provenit: quandoquidem aut jurantis inconstantiam indicat, aut illius, cujus causa juramus, contumaciam; qui, ut credat, aliter adduci non potest. Sed tamen jurandi necessitas excusationem habet. Et quidem, dum inquit Salvator: Sit sermo vester, Est, est: Non, non: hac loquendi formula satis declarat, se jurandi consuetudinem in colloquiis familiarium, et levium rerum prohibere; quamobrem illud præcipue a Domino admonemur, ne faciles nimium, et propensi ad jurandum simus; idque sedulo docendum erit, et fidelium auribus inculcandum: infinita enim fere mala ex nimia jurandi consuetudine emanare, et sacrarum litterarum auctoritate, et sanctissimorum Patrum testimoniis comprobatur. In Ecclesiastico scriptum est: Jurationi non assuescat os tuum: multi enim casus in illa. Item: Vir multum jurans implebitur iniquitate, et non discedet a domo illius plaga.¹ Plura hac de re legi possunt apud sanctos Basilium et Augustinum in libris contra mendacium.² Et hæcenus de jussis, nunc de vetitis dicatur.

9. *Peccant contra hoc præceptum qui jurant sine consilio,* Vetamur divinum nomen in vanum assumere: apparet enim, eum gravi peccato se obstringere, qui non consilio, sed temeritate ad jurandum fertur. Gravissimum autem delictum hoc esse, illa etiam verba declarant: Non assumes nomen Dei tui in vanum; quasi rationem afferret, cur hoc facinus scelestum adeo, ac nefarium sit, nimirum propterea quod ejus majestas minuitur, quem nos Deum et Dominum nostrum esse profiteamur.

10. *sine veritate,* Hoc igitur præcepto prohibetur, ne homines falsum jurent; nam qui a tanto scelere non refugit, ut Deum falso testetur, hic insignem Deo injuriam facit, quippe qui aut illi inscitiam notam inurit, dum ipsum alicujus rei veritatem latere arbitratur, aut certe improbitatis, et pravi affectus, qui mendacium testimonio velit confirmare. Jurat autem falso non is solum, qui, quod falsum scit, verum esse jurando affirmat: sed ille etiam, qui jurejurando id asserit, quod cum verum sit, tamen ipse falsum putat; nam cum mendacium ea re

¹ Eccli. XXIII. 9, 12. — ² Basil. in Ps. XIV. Aug. De mendac. c. XIV.

mendacium sit, quod contra mentem, et animi sententiam profertur, perspicuum est, hunc plane mentiri, et perjurum esse. Simili quoque ratione pejerat, qui id jurat, quod verum existimat, et tamen re vera falsum est; nisi, quantum potuit, curam, et diligentiam adhibuerit, ut totam rem competentam, atque exploratam haberet; quamvis enim ipsius oratio menti consentiat, tamen hujus præcepti reus est. Ejusdem vero peccati reus consendus est, qui se aliquid jurejurando facturum promittit, cum tamen aut promissum implere in animo non fuerit, aut, si fuit, quod promisit, re ipsa non præstat: quod etiam ad eos pertinet, qui cum se voti sponsione Deo obligarunt, non præstant.

Præterea in hoc præceptum peccatur, si desit justitia, quæ ex tribus jurisjurandi comitibus una est. Itaque si quis juret se peccatum aliquod mortiferum commissurum, exempli causa cædem hominis, hujus præcepti reus est, licet ille serio, atque ex animo dicat, et jusjurandum veritatem habeat, quam primo loco requiri declaravimus.

His adjungi debent illa jurandi genera, quæ a contemptu quodam proficiscuntur: cum quis jurat se non obtemperatum evangelicis consiliis, cujusmodi sunt, quæ ad cœlibatum, et paupertatem hortantur; quamvis enim nemo ea necessario sequi debeat, si quis tamen juret, nolle se illis parere consiliis, is eo jurejurando divina consilia contemnit, et violat. Præterea hanc legem is violat, et judicio peccat, qui, quod verum est, jurat, idque ita se habere existimat; levibus quibusdam conjecturis adductus, et longè petitis nam etsi hujusmodi jusjurandum veritas comitatur, subest tamen aliquo modo falsum; nam qui sic negligenter jurat, in magno pejerandi periculo versatur. Falso præterea jurat, qui per falsos deos jurat: quid enim est a veritate alienius, quam mendaces et fictitios deos, tanquam verum Deum, testari?

Verum quoniam Scriptura, cum perjurium interdixit, inquit: Nec pollues nomen Dei tui; neglectio prohibetur, quæ fugienda est in reliquis, quibus ex hujus præcepti auctoritate honor debetur: quale est verbum Dei, cujus majestatem non solum pii, sed interdum etiam impii reve-

II. *sine justitia*

12. *vel cum aliquo contemptu;*

13. *qui verbum Dei injuria afficiunt;*

¹ Lev. XIX. 22.

rentur, ut in Judicum historia de Eglon Moabitarum Rege memoriæ traditum est.¹ Dei autem verbum summa injuria afficit, quicumque sacram scripturam a recta, et germana ejus sententia ad impiorum dogmata, et hæreses flectit; cujus sceleris admonet nos Princeps apostolorum verbis illis : Sunt quædam difficilia intellectu, quæ indocti et instabiles depravant, sicut et ceteras scripturas, ad suam ipsorum perditionem.² Præterea fœdis, et inhonestis maculis sacra scriptura contaminatur, cum ejus verba, et sententias, quæ omni veneratione colenda sunt, ad profana quæque nefarii homines torquent, ad scurrilia scilicet, fabulosa, vana, assentationes, detractiones, sortes, libellos famosos, et si quæ sunt alia id genus : in quod peccatum sacra Tridentina Synodus animadverti jubet.³

14. *qui Deum non deprecantur,*
Deinde ut ii Deum honorant, qui ejus opem, atque auxilium in suis calamitatibus implorant; ita debitum Deo honorem is negat, qui illius subsidium non invocat; quos redarguit David, cum inquit : Dominum non invocaverunt, illic trepidaverunt timore, ubi non erat timor.⁴

qui blasphemant.
At vero longe magis detestabili scelere seipsos adstringunt, qui sacrosanctum Dei nomen, ab omnibus creaturis benedicendum, et summis laudibus extollendum, aut etiam Sanctorum cum Deo regnantium nomen impuro, et contaminato ore blasphemare, atque execrari audent; quod quidem peccatum usque adeo atrox, atque immane est, ut interdum sacræ litteræ, si de blasphemia sermo incidat, benedictionis nomine utantur.⁵

15. *Pœnæ transgressoribus intentatæ.*
Quoniam vero pœnæ et supplicii terror peccandi licentiam vehementer coercere solet; idcirco Parochus, ut hominum animos magis permoveat, atque ad hoc præceptum servandum facilius impellat, alteram illius partem, et quasi appendicem diligenter explicabit; nec enim habebit insontem Dominus eum, qui assumpserit nomen domini Dei sui frustra.⁶ Ac primum quidem doceat, summa ratione factum esse, ut huic præcepto minæ adjungerentur : quo quidem et peccati gravitas, et in nos Dei benignitas agnoscitur, qui cum hominum perditione non delectetur, ne ipsius iram, et offensionem subeamus, hisce salutaribus minis nos deterret,

Jud. III. 20. — ² 2. Pet. III. 16. — ³ Sess. IV. in fine. — ⁴ Psalm. XIII. 5. — ⁵ 3. Reg. XXI. 13. — ⁶ Ex. XX. 7.

nimirum ut illum benevolam potius, quam iratum experiamur. Urgeat hunc locum Pastor, instetque summo studio, ut populus sceleris gravitatem agnoscat, et illud detes etur vehementius, et in eo evitando majorem diligentiam, et cautionem adhibeat. Ostendat præterea, quanta sit hominum proclivitas ad hoc peccatum committendum; ut non satis fuerit legem ferre, nisi etiam minæ adderentur. Incredibile enim est, quantum hæc cogitatio utilitatis habeat; nam ut nihil æque nocet, atque incauta quædam animi securitas ita propriæ imbecillitatis cognitio plurimum prodest. Tum illud etiam declaret, nullum a Deo certum supplicium constitutum fuisse, sed tantum universe minari, quicumque se hoc scelere adstrinxerit, non impune laturum; quapropter diversa supplicia, quibus, quotidie affligimur, hujus peccati admonere nos debent : hinc enim facile licet conjicere, homines ea re in maximas calamitates incidere, quod huic præcepto non obtemperent; quibus sibi propositis, cautiores eos in posterum fore verisimile est. Fideles itaque, sancto timore perterriti, omni studio peccatum hoc fugiant; nam si omnis verbi otiosi in extremo judicio reddenda ratio est,¹ quid de gravissimis sceleribus dicendum, quæ magnum divini nominis despicientiam præ se ferunt?

¹ Matth. XII. 16.